

BÅRD FADNES • BERNHARD HAUGE

Lastebil og buss

FØRERKORT KLASSE

FASIT

ARBEIDSBOK

© NKI Forlaget AS, 2015

7. utgave, 1. opplag 2015

Utgiver: NKI Forlaget AS, Universitetsgata 10, 0164 Oslo
Postboks 6705, St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 67 58 89 00
Telefaks: 66 78 00 09
E-postadresse: bestilling@nki.no
Internett: www.nkiforlaget.no
fag.nkiforlaget.no

Omslagsdesign: Amund Lie Nitter

Grafisk produksjon: Interface Media as, 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med NKI Forlaget er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttning i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Innhold

Trinn 1	Grunnkurs tunge kjøretøy	4
Trinn 2	Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse	4
Trinn 3	Trafikal del	9
Trinn 4	Avsluttende opplæring	18

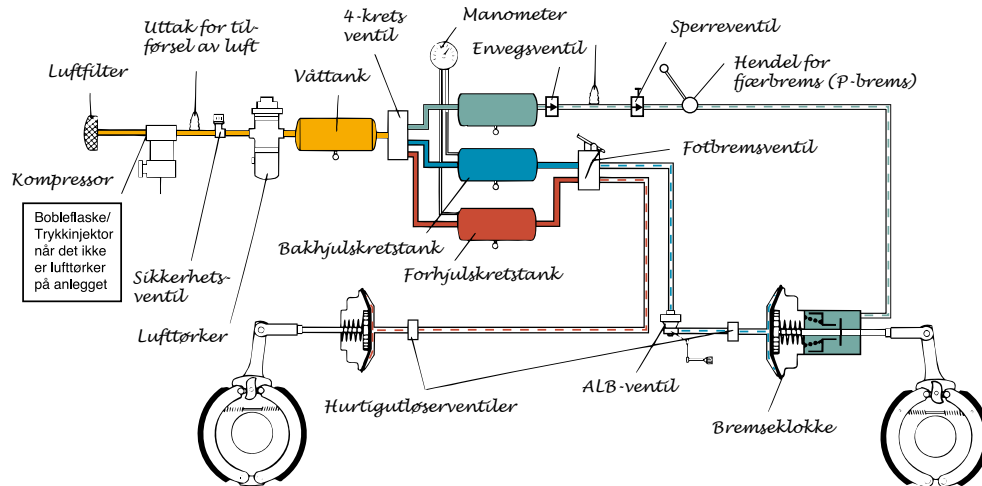
Trinn 1 Grunnkurs tunge kjøretøy

1	d
2	d
3	a
4	c
5	b
6	b
7	b
8	b
9	a
10	b
11	c
12	a
13	b
14	b
15	b

Trinn 2 Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse

1	c
2	a
3	a
4	c
5	d
6	d
7	b
8	b
9	c
10	b
11	b
12	c
13	b
14	b
15	c
16	b
17	a
18	b
19	a
20	a
21	b
22	a
23	c
24	a
25	b
26	a
27	a
28	a

29 b
30 a
31 d
32 d
33 c
34 d
35 b
36 b
37 d
38 a
39 c
40 d
41 c
42 c
43 a
44 a
45 b
46 a
47 c
48 b
49 d
50 a
51 a
52 a
53 a
54 c
55 b
56 a
57 b
58 a
59 a
60 b
61 b
62 b
63 c
64 b
65 a
66 a
67 a
68 a
69 a
70 d
71 a
72 b
73 b
74 c, a, b
75 b
76 b

Kompressor

- forsyne trykkluft til anlegget
- oppladingstid, ikke olje i tankene eller ut fra lufttørker
- bytte luftfilter

Trykkregulator

- sørge for konstant trykk i anlegget
- riktig innkopplings- og utkoplingstrykk i kompressoren, se på manometeret
- ikke noe spesielt

Sikkerhetsventil

- hindre overtrykk i anlegget hvis trykkregulatoren svikter
- verkstedet må kontrollere åpningstrykket og stenetrykket
- ingen

Fotbrensventil

- åpne for matingstrykk ut til bremseklokkene
- stoppe motoren, lytte etter lekkasje, uten bremsing og med bremsing
- ingen

Varsellampe ved lavt bremsetrykk

- rød lampe lyser ved for lavt trykk i materanlegget
- funksjonsprøve, kople ut og inn ved ca. 5–6 bar
- bytte defekte pærer

Firekretsventil

- a) sørge for at lekkasje i en krets ikke påvirker andre
- b) tappe ut luft på en tank (skal ikke påvirke de andre, det skal være igjen 5–6 bar på de andre tankene)
- c) ingen

Hurtigutløserventil

- a) slippe lufta raskt ut av bremseklokkene
- b) bremsene skal slippe omgående når fotbremsen slippes
- c) reingjøring, eventuelt spesielt smøremiddel

ALB-ventil

- a) regulere bremsekraften i forhold til aksellasten
- b) full bremsing, bevege reguleringsarmen, endre slaglengden
- c) reingjøring og smøring

Lufttørker

- a) mindre kondens og olje i bremseanlegget
- b) drenering og varmeelement virker
- c) skifte filerinnssats en gang per år, helst om høsten

- 78 a
- 79 d
- 80 c
- 81 a
- 82 b
- 83 d
- 84 a
- 85 c
- 86 b
- 87 c
- 88 b
- 89 b
- 90 c
- 91 b
- 92 b
- 93 a
- 94 c
- 95 c
- 96 b
- 97 a
- 98 c
- 99 a
- 100 c

101 c
102 a
103 a
104 b
105 b
106 a
107 d
108 b
109 c
110 d
111 b
112 d
113 a
114 c
115 d
116 b
117 a
118 c
119 d
120 c
121 d
122 b
123 a
124 a
125 d
126 c
127 a
128 a
129 b
130 b
131 c
132 d
133 b
134 d
135 a
136 c
137 a
138 d
139 a
140 d
141 a
142 c
143 d
144 b
145 d
146 c
147 c
148 b

- 149 a
- 150 a
- 151 b
- 152 a
- 153 b
- 154 c
- 155 d
- 156 c
- 157 d

Trinn 3 Trafikal del

- 1 d
- 2 c
- 3 c
- 4 b
- 5 a
- 6 d
- 7 a
- 8 b
- 9 b
- 10 c
- 11 d
- 12 a
- 13 a
- 14 b
- 15 c
- 16 c
- 17 c
- 18 d
- 19 a
- 20 c
- 21 d
- 22 c
- 23 a
- 24 c
- 25 c
- 26 b
- 27 b
- 28 a
- 29 a
- 30 b
- 31 c
- 32 d
- 33 b
- 34 b
- 35 a

36 c
 37 a
 38 a
 39 d
 40 c
 41 b
 42 c
 43 a
 44 d
 45 a
 46 b
 47 b
 48 d
 49 c
 50 d
 51 b
 52 a
 53 a
 54 b
 55 a
 56 b
 57 a
 58 c
 59 c
 60 a
 61 a
 62 c
 63

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	6000	6000	12 000
– Egenvekt	3975	4550	8525
= Lovlig aktuell nyttelast	2025	1450	3475

64 c
 65 d
 66 a
 67 c
 68 b
 69 d

70

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	7500	8000	15 500
– Egenvekt	3975	4550	8525
= Lovlig aktuell nyttelast	3525	3450	6975

71

$$LTP = \frac{\text{nyttelast foran (NF)} \cdot \text{akselavstand (a)}}{\text{nyttelast totalt (N)}} = 337,98 \text{ cm}$$

72

$$LTP = \frac{NF \cdot a}{N} = 293,11 \text{ cm}$$

73 b

74 a

75 b

76 a

77 c

78 d

79 d

80 d

81 b

82 c

83

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	6000	9000	15 000
– Egenvekt	5275	7200	12 475
= Lovlig aktuell nyttelast	725	1800	2525

84 d

85

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	12 000	12 000	24 000
– Egenvekt	7925	6210	14 135
= Lovlig aktuell nyttelast	4075	5790	9865

86 a

87

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	6000	9000	15 000
– Egenvekt	4895	5320	10 215
= Lovlig aktuell nyttelast	1105	3680	4785

88 b

89 c

90 c

91 d

92 d

93 b

94 c

95 c

96 a

97 d

98 a

99 b

100 a

101

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	6500	11 000	17 500
– Egenvekt	4175	7900	12075
= Lovlig aktuell nyttelast	2325	3100	5425

102 a
103 a
104 c
105 c
106 d
107 c
108

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	6900	9000	15 900
– Egenvekt	4025	8400	12 425
= Lovlig aktuell nyttelast	2875	600	3475

109 a
110 c
111 c
112 b
113

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	7500	16 000	23 500
– Egenvekt	4525	10 870	15 395
= Lovlig aktuell nyttelast	2975	5130	8105

114 b
115 c
116 c
117

	Totalt		
Lovlig aktuell aksel-/boggilast	7000	14 000	21 000
– Egenvekt	5810	10 840	16 650
= Lovlig aktuell nyttelast	1190	3160	4350

118 a
119 b
120 b
121 c
122 d
123 a
124 a
125 b
126 a
127 b
128 c
129 b
130 a
131 b
132 b
133 d
134 a
135 b
136 d
137 a
138 a
139 d
140 d
141 a
142 c
143 b
144 b
145 c
146 c
147 b
148 a
149 a
150 a
151 a
152 b
153 b
154 c
155 c
156 c
157 b
158 b
159 d
160 d
161 a
162 d
163 a
164 c
165 c

166 c
167 c
168 c
169 a
170 c
171 b
172 d
173 b
174 b
175 d
176 d
177 b
178 d
179 c
180 a
181 c
182 b
183 a
184 b
185 d
186 c
187 a
188 c
189 d
190 a
191 d
192 c
193 a
194 b
195 b
196 d
197 b
198 d
199 b
200 b
201 c
202 b
203 b
204 c
205 d
206 b
207 b
208 d
209 c
210 c
211 c
212 a
213 a

- 214 b
- 215 b
- 216 c
- 217 a
- 218 a
- 219 Riktig observasjon, planlegging, kjøre sitt eget løp

Avstand til forankjørende

Jevne oppbremsinger, unngå brå fartsendringer

Riktig turtall (kjør grønt), valg av riktig gir

Valg av dekk tilpasset kjøringen, lufttrykk

Sørg for at motor og drivverk er godt vedlikeholdt

Unngå tomgangskjøring

Bruk hjelpebremseser riktig

Unngå unødig strømforbruk

220

Sikkerhetskontroll

Ramme:	Daglig	Periodisk
Rustangrep, sprekker, nagler		X
Fjærer:		
Brudd, bolter, skader		X
Smøring		X
Eventuell luftlekkasje		X
Støtdempere:		
Lekkasje		X
Innfesting		X
Kontroll på verksted		X
Forstilling og styring:		
Servotilslag, lekkasje	X	
Slitasjekontroll, dødgang		X
Oljenivå		X
Likt rattutslag, selvporetting		X

	Daglig	Periodisk
Motor:		
Oljenivå, kjølevann	X	
Ulyder	X	
Oljeskift, filterskift		X
Motorvask		X
Reimer		X
Drivverk:		
Kopling: væsknivå, dødgang	X	
Oljenivå, oljeskift, lekkasjer		X
Ulyder, varmgang	X	
Hjul og dekk:		
Slitasje, mønsterdybde	X	
Punktering, skader	X	
Luftrykk		X
Felgskader		X
Hjulmuttere		X
Bremser:		
Kompressor, lekkasje, varsling	X	
Manometer, trykkfall, kondensstapping	X	
Slaglengde		X
Bremsevæske		X
Bremseklosser, bremsebånd		X
Tokrets bremseanlegg		X
Sperreventil		X
ALB-ventil		X
Mekaniske overføringer		X
Lysutstyr og bilens elektriske anlegg:		
Funksjonsprøving	X	
Hele og rene lykteglass	X	
Refleksordning	X	
Reflektorer, justering av lys		X
Batteri, sikringer		X

	Daglig	Periodisk
Fartsskriver:		
Toårskontroll		X
Virker klokka og er den riktig stilt inn?	X	
Andre kontrollpunkter:		
Fartsskriver	X	
Innsetting av skive	X	
Særregler for lastebil:		
Brannslukkingsapparat (ved ADR-transport)		X
Tipp og kran (olje, innfesting o.a.)	X	
Containerlås, lastelemmer, dører til lasterom o.a.	X	
Særregler for buss:		
Brannslukkingsapparat		X
Nødutganger, dører		X
Innvendig belysning		X
Seter		X
Førstehjelpsskrin		X

Trinn 4 Avsluttende opplæring

- 1 a
- 2 c
- 3 d
- 4 c
- 5 d
- 6 b
- 7 b
- 8 a
- 9 b
- 10 b
- 11 a
- 12 b
- 13 a
- 14 a
- 15 a
- 16 a
- 17 a
- 18 a

19	b
20	b
21	b
22	c
23	a
24	a
25	b
26	a
27	a
28	a
29	b
30	a
31	a
32	a
33	b
34	a
35	a
36	d
37	c
38	b
39	c
40	b
41	b
42	a
43	d
44	a
45	c
46	b
47	b
48	c
49	b
50	a
51	c
52	c
53	a
54	c
55	a
56	b
57	b
58	c
59	b
60	c